

ИНТЕРФЕРЕНЦИЯ

Интерференция – явление, при което в резултат на наслагване на кохерентни вълни става преразпределение на светлинния поток в пространството и възникват максимуми на интензитета.

Във всяка точка от пространството, в която се наблюдава интерференчна картина, в резултат на интерференцията на две кохерентни вълни се създава резултантно трептене със същата честота и постоянна с времето амплитуда, зависеща от разликата във фазите на двете вълни за дадената точка $\delta(\vec{r})$, и интензитет:

$$I = I_1 + I_2 + 2\sqrt{I_1 I_2} \cos \delta(\vec{r}),$$

където I_1 е интензитетът на първата вълна, I_2 е интензитетът на втората вълна.

Кохерентност – съгласувано протичане на няколко трептения или вълнови процеси. Максималната разлика в оптичните пътища, при която е възможна интерференция, се нарича дължина на кохерентност на излъчването l_c , а съответното закъснение – **време на кохерентност** τ , като за светлина с дължина на вълната λ и спектрална ширина $\Delta\lambda$:

$$l_c = \frac{\lambda^2}{\Delta\lambda},$$
$$\tau_c = \frac{l}{c} = \frac{\lambda^2}{c\Delta\lambda}.$$

За наблюдаване на контрастна интерференция разликата в оптичните пътища Δ трябва да бъде по-малка от дължината на кохерентност:

$$\Delta < l_c.$$

Оптичен път – произведение от геометричния път r на една вълна и показателя на пречупване n на средата, в която се разпространява тази вълна:

$$L = nr.$$

Фаза на вълната – определя състоянието на вълната в дадена точка от пространството и даден момент време и зависи от оптичния път и дължината на вълната:

$$\varphi = \frac{2\pi}{\lambda} nr = \frac{2\pi}{\lambda} L.$$

Връзка между разликата в оптичните пътища $\Delta = L_1 - L_2$ и фазовата разлика δ на две вълни с дължина на вълната във вакуум λ :

$$\delta = \varphi_1 - \varphi_2 = \frac{2\pi}{\lambda} \Delta,$$
$$\delta = \frac{2\pi}{\lambda} (n_1 r_1 - n_2 r_2).$$

Условия за максимум на интензитета в интерференчната картина

- Фазова разлика:

$$\delta = 2m\pi .$$

- Разлика в оптичните пътища:

$$\Delta = 2m \frac{\lambda}{2},$$

където $m = \frac{\delta}{2\pi} = \frac{\Delta}{\lambda}$, $m = 0, \pm 1, \pm 2, \pm 3, \dots$ е порядъкът на интерференчните максимуми.

Условия за минимум на интензитета в интерференчната картина:

- Фазова разлика:

$$\delta = (2m + 1)\pi .$$

- Разлика в оптичните пътища:

$$\Delta = (2m + 1) \frac{\lambda}{2},$$

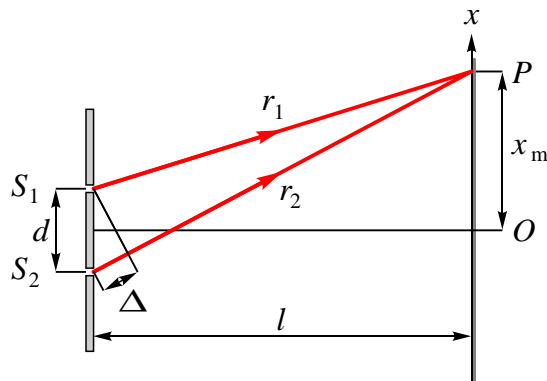
където $m = 0, \pm 1, \pm 2, \pm 3, \dots$ е порядъкът на интерференчните минимуми.

Условия за отчетлива интерференчна картина:

$$d_0 \leq \frac{\lambda}{4\omega},$$

Като d_0 е размерът на източника, 2ω е апертурата на интерференцията.

Опит на Юнг

- Разлика в оптичните пътища при $n_1 = n_2 = 1$:

$$\Delta = r_2 - r_1 = \frac{d}{L} x_m,$$

където r_1 и r_2 са геометричните пътища на двете интерфериращи вълни, d е разстоянието между двата кохерентни източника, L е разстоянието от източниците до екрана, на който се наблюдава интерференчната картина, x_m е положението на интерференчната ивица на екрана.

- Положение на максимумите върху екрана:

$$x_{\max} = m \frac{L}{d} \lambda .$$

- *Положение на минимумите върху екрана:*

$$x_{\min} = (2m+1) \frac{L \lambda}{d}$$

- *Ширина на интерференчната ивица:*

$$\Delta x = \frac{L}{d} \lambda,$$

където λ е дължината на вълната.

Разлика в оптичните пътища при интерференция на две вълни с дължина на вълната λ за плоскопаралелна пластина с дебелина d и показател на пречупване n :

$$\Delta = 2dn \cos i_2 - \frac{\lambda}{2}$$

a) *при отражение:*

$$\Delta = 2d \sqrt{n^2 - \sin^2 i_1} - \frac{\lambda}{2}$$

$$\Delta = 2dn \cos i_2$$

б) *при преминаване:*

$$\Delta = 2d \sqrt{n^2 - \sin^2 i_1},$$

където i_1 е ъгълът на падане, i_2 е ъгълът на пречупване.

Разлика в оптичните пътища при интерференция на отражение на две вълни с дължина на вълната λ от клин с показател на пречупване n :

a) *стъклен клин:* $\Delta = 2dn \cos i_2 - \frac{\lambda}{2};$

б) *въздушен клин ($n = 1$):* $\Delta = 2dn \cos i_2 + \frac{\lambda}{2},$

където d е дебелината на клина в мястото на отражение, i_2 е ъгълът на пречупване.

Радиус на m -ти тъмен нютонов пръстен:

$$r_m = \sqrt{mR\lambda}, \quad m = 0, 1, 2, \dots,$$

където R е радиусът на сферичната повърхност на лещата, λ е дължината на вълната, m е номерът на интерференчния пръстен.

Раздлителна способност R^* на интерферометъра на Фабри – Перо:

$$R^* = \frac{\lambda}{\Delta\lambda} = mN_{\text{эф}},$$

$$R^* = \frac{\lambda}{\Delta\lambda} = \frac{2d}{\lambda} \frac{\pi\sqrt{R}}{1-R},$$

където m е порядъкът на спектъра, $N_{\text{эф}}$ е ефективният брой на лъчите, R е коефициентът на отражение, λ е дължината на вълната, $\Delta\lambda$ е разликата в дължините на вълните.